Îmbunătățirea serviciilor de biblioteca la Universitatea Ebraică din Ierusalim

Dr. Sanda Bercovici
Biblioteca de Asistență Socială şi Educație
Universitatea Ebraică din Ierusalim
E-mail: sandab@savion.huji.ac.il

Dr. Sanda Bercovici este director al Bibliotecii de Educație şi Asistență Socială din cadrul Universității Ebraice din Ierusalim. Predă cursuri de management de bibliotecă, ştiința informării şi resurse de informare în cadrul Colegiului Universitar David Yellin. A publicat numeroase articole şi studii şi a prezentat numeroase comunicări pe tema managementului de bibliotecă, bibliotecii virtuale şi erei informaționale. Interesele sale de cercetare sunt: educația în informare, accesul liber la informație, rețelele sociale.

Rezumat

Modificările continue în învățământul superior din Israel şi în diseminarea informațiilor afectează mijloacele de comunicare a informației, utilizarea informației şi cunoaşterea umană. Schimbările din bibliotecă au o puternică influență asupra modului în care aceasta informează comunitatea şi asupra modului în care specialiştii din bibliotecă înțeleg rolul lor în performanța studiilor superioare şi în procesul de învățământ. Esența activității de bibliotecă la Universitatea Ebraică este educația în domeniul informării, dar nu există o politică omogenă sau programe de instruire.

Cuvinte cheie: educația în informare, învățământ superior, biblioteci

La începutul secolului XXI, bibliotecile universitare din Israel sunt tot mai mult implicate în crearea de cunoaştere. Noi strategii de management, realizări de înaltă performanță, sunt folosite pentru a reorganiza atât teoria cât şi practica bibliotecilor universitare.

Diversitatea de biblioteci universitare din Israel este rezultatul direct al varietății de instituții de învățământ superior, cu diferite misiuni, diferite

BDD-A27089 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

structuri organizatorice, influenţe academice diferite şi diferite organisme studenţeşti. În scopul susţinerii misiunii educaţionale specifice a instituţiei, conţinutul colecţiilor de bibliotecă şi serviciile trebuie să răspundă nevoilor specifice ale acesteia.

Istoria bibliotecilor universitare din Israel este legată direct de proclamarea statului Israel. În 1948, în Israel erau două universităţi: Institutul Israelian de Tehnologie (sau Technion), fondat la Haifa, în 1924, şi Universitatea Ebraică din Ierusalim, înfiinţată în 1925 pe Muntele Scopus. De atunci, au mai fost create încă cinci universităţi: Institutul de Ştiinţă Weizmann (1949), Universitatea din Tel Aviv (1953), Universitatea Bar-Ilan (1955), Universitatea din Haifa (1963) şi Universitatea Ben-Gurion din Negev (1966), plus Open University, pentru învăţământ la distanţă. Astăzi există, de asemenea, multe colegii, atât colegii regionale cât şi şcoli de formare a profesorilor.

Universităţile israeliene nu au un model uniform de bibliotecă. În timp ce la Universitatea din Haifa există o singură bibliotecă principală care serveşte toate departamentele, alte universităţi, cum ar fi Universitatea Bar-Ilan şi Technion, au biblioteci individuale, pentru fiecare departament. Unele universităţi, cum ar fi Universitatea Ebraică din Ierusalim au mari biblioteci filiale.

Anii 1990 reprezintă debutul bibliotecii electronice. Baze de date, reţele şi Internet au devenit cuvinte cheie. În timp ce biblioteca tradiţională îşi continuă sarcinilor sale, o nouă şi paralelă bibliotecă – biblioteca electronică – a apărut.

Bibliotecile universitare din Israel utilizează sistemul online ALEPH, dezvoltat în Israel şi comercializat în întreaga lume, care include cataloage ale universităţii, biblioteci de colegiu şi alte biblioteci şi permite căutări în alfabete europene şi non-europene.

Până în 2005, **Universitatea Ebraică** a reprezentat o excepţie, şi anume ca o bibliotecă universitară să fie, de asemenea, şi bibliotecă naţională, păstrând mari colecţii prevăzute de Legea Depozitului Legal, incluzând tot ceea ce a fost publicat despre Israel, iudaism, şi istoria evreilor. Cele mai multe cărţi din colecţiile bibliotecilor universitare israeliene, cu excepţia literaturii iudaice şi ebraice, sunt în limba engleză, mai degrabă decât în ebraică. Există, de asemenea, cărţi în diverse alte limbi.

Din 2003, bibliotecile de la Universitatea Ebraică şi din anul 2006 bibliotecile de Universitatea Bar Ilan au adoptat o nouă structură organizatorică, ca răspuns la nevoile de predare şi de cercetare şi în acelaşi timp la schimbările rapide din domeniul tehnologiilor informaţiei.

BDD-A27089 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

Aproape toate bibliotecile Universității Ebraice au fost unificate sub egida Autorității de Bibliotecă care oferă un cadru academic, profesional şi administrativ. Autoritatea de Bibliotecă a început procesul de unificare a diferitelor cataloage de bibliotecă.

Principalele biblioteci ale universității sunt Biblioteca pentru Ştiințe Umaniste şi Sociale, Biblioteca de Ştiințe, Biblioteca de Drept, Biblioteca Națională de Medicină, Biblioteca de Educație şi Asistență Socială şi Biblioteca de Agricultură.

Biblioteca Bloomfield pentru Ştiințe Umaniste şi Sociale a fost organizată în 1981 prin fuziunea a 24 de biblioteci departamentale din campusul Ram Givat situat într-o clădire de cinci etaje de pe Muntele Scopus. Există trei etaje cu săli de lectură, împărțite în funcție de diferitele domenii de studiu. Fiecare sală de lectură are aproximativ 3000 de metri pătrați. Există un departament media modern pentru colecția de muzică, audio si video. Colecția cuprinde 538623 de titluri de cărți incluse în catalog, abonamente la reviste tipărite, 20000 de abonamente la reviste electronice, DVD-uri şi videocasete, baze de date electronice.

Biblioteca Națională Medicală Berman este situată în Centrul Medical Hadassah din Ein Kerem. Biblioteca serveşte Facultățile de Medicină şi Stomatologie, Şcolile de Farmacie, Asistente Medicale, Sănătate Publică şi Terapie Ocupațională, şi Spitalele Hadassah din Ein Kerem şi Muntele Scopus. Aproximativ 5000 de cititori activi sunt înregistrați la bibliotecă.

În 1975, colecțiile şi personalul departamentelor mai mici şi bibliotecilor facultăților au fost comasate în noua clădire de bibliotecă, Biblioteca Națională Medicală Muriel şi Philip Berman. Ca bibliotecă centrală a rețelei naționale de biblioteci medicale, aceasta furnizează servicii de împrumut interbibliotecar la aproximativ 80 de universități, instituții medicale de cercetare publice şi private din întreaga țară. Are cea mai mare colecție medicală şi paramedicală din Israel, inclusiv aproximativ 60000 de titluri de carte şi 5000 de titluri de periodice, în total o jumătate de milion de volume. Biblioteca este abonată în prezent la aproximativ 1000 de periodice.

În iulie 2003 au fost comasate trei biblioteci care au devenit **Biblioteca de Educație, Educația Evreilor şi Asistență Socială** în campusul de pe Muntele Scopus, de asemenea, subordonată Autorității de Bibliotecă. Colecțiile multidisciplinare acoperă domeniile educație, asistență socială, dar şi alte domenii ca psihologie, psihoterapie, sociologie şi antropologie cu referire la diferite grupuri de vârstă şi tipuri de populație. Biblioteca unificată deține aproximativ 200000 de cărți şi o vastă colecție de resurse multimedia, cum ar fi videocasete şi jocuri educative. Biblioteca de Educația Evreilor

BDD-A27089 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

deţine şi una dintre cele mai complete colecţii de publicaţii şi materiale audiovizuale în domeniul educaţiei evreilor. Aceasta include manuale pentru învăţarea limbii ebraice şi studii despre evreii din Israel şi Diaspora. Biblioteca dispune de un centru media, constând din două camere video, echipate pentru a permite, individual şi în grup, vizionarea colecţiilor de DVD-uri şi casete video de către studenţi şi cadre didactice.

Schimbările continue în învăţământul superior israelian şi în diseminarea informaţiei prin media afectează utilizarea informaţiei şi a bazei de cunoaştere. Aceste modificări influenţează puternic rolul bibliotecii în informarea comunităţii şi rolul specialiştilor din biblioteci asupra performanţei academice şi procesului de învăţământ. În timp ce în centrul activităţii bibliotecilor universitare israeliene se află educaţia în informare, nu există o politică omogenă sau un program de instruire. Fiecare bibliotecă universitară stabileşte propriile politici în funcţie de propriile nevoi. Chiar şi în aceeaşi universitate, politica de educaţie în informare şi programele pot fi diferite de la o filială la alta.

La Universitatea Ebraică, Autoritatea de Bibliotecă, noua structură organizatorică a tuturor bibliotecilor universitare, încearcă să stabilească un program standard de predare pentru educaţia în informare, dar, în anul 2008, doar unele departamente au introdus cursuri privind utilizarea facilităţilor şi serviciilor bibliotecii pentru studenţi.

În fiecare an universitar peste 2000 de noi studenţi s-au înscris la Facultăţile de Ştiinţe Umaniste şi Sociale şi la Şcoala de Administrarea Afacerilor din campusul de pe Muntele Scopus. În prima lună sunt oferite cursuri privind utilizarea bibliotecii studenţilor care intră fizic în bibliotecă şi doresc asistenţă. În funcţie de cerere, bibliotecarii predau la aproximativ 1300 de studenţi în grupuri de câte 50. Instruirea în bibliotecă se referă la aspectele generale şi normele de bibliotecă (rezervarea cărţilor, scanarea articolelor etc.), la utilizarea cataloagelor online şi la accesarea bazelor de date şi revistelor online.

În timpul anului universitar, uneori, cadrele didactice cer specialiştilor din bibliotecă să predea cursuri cu privire la modul de cercetare a unui subiect sau de folosire a bazelor de date specifice domeniul lor.

Recent, o staţie pentru persoane cu handicap a fost instalată şi studenţii vor fi învăţaţi să o utilizeze, la începutul noului an universitar. La secţiunea de referinţe, un număr de scurte clipuri video au fost pregătite pentru noii utilizatori pentru a-i ajuta să navigheze pe pagina web a bibliotecii şi în catalogul online: http://www.mslib.huji.ac.il/main/siteNew/?page=89

BDD-A27089 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

Biblioteca de Ştiinţă Harman serveşte ca principală bibliotecă Facultatea de Ştiinţe şi Matematică. În primele două săptămâni ale fiecărui an universitar se desfăşoară o sesiune de instruire specială pentru iniţierea noilor studenţi. Timp de trei ore în fiecare zi un bibliotecar este prezent la terminalele de la intrarea în biblioteca şi este disponibil pentru a oferi asistenţă în ceea ce priveşte căutarea în cataloage, localizarea cărţilor, crearea unui cont şi pentru a răspunde la orice alte întrebări, pe care studenţii le pot avea. În plus, o dată pe zi se face un tur al bibliotecii, în care sunt indicate locaţiile diferitelor tipuri de cărţi, zonele de linişte pentru învăţare şi computerele pe care studenţii le pot utiliza.

Pe parcursul anului, personalul de la biroul de referinţe oferă asistenţă studenţilor şi personalului facultăţii pentru cercetarea şi localizarea informaţiilor online.

În timpul anului universitar Biblioteca Harman continuă să ofere cursuri specializate studenţilor şi membrilor facultăţii cu privire la baze de date specializate, cum ar fi baza de date ISI şi subiecte specializate, cum ar fi căutarea de brevete. Cursurile se pot desfăşura, la cerere, într-un laborator special. Biblioteca, de asemenea, oferă asistenţă prin experţi pentru anumite baze de date, cum ar fi SciFinder Scholar.

În fiecare an universitar Biblioteca Harman desfăşoară un curs online, care este obligatoriu pentru studenţii din anul al doilea şi al treilea de la anumite departamente, cum ar fi ştiinţe sociale, matematică şi fizică. Cursul are în vedere căutarea în cataloagele online, utilizarea serviciilor de referinţe, a bazelor de date ISI şi a bazelor de date specializate, unice pentru fiecare departament.

Strategia **Bibliotecii de Educaţie, Educaţie Evreiască şi Ştiinţe Sociale** pune accentul pe rolul educaţiei în informare care să permită utilizatorilor maximizarea accesului la toate resursele bibliotecii. Ca parte a Consorţiului Israelian de Biblioteci – Malmad, utilizatorii bibliotecii pot accesa o colecţie uriaşă de resurse electronice ca ebooks, baze de date, reviste electronice.

Având în vedere multiplele posibilităţi în epoca tehnologiei avansate, dar şi diversitatea tot mai mare de utilizatori de bibliotecă, studenţii israelieni urmează programe regulate de instruire, iar studenţii străini, cadrele didactice, persoanele în vârstă şi elevii programe de un an. Biblioteca trebuie să se adapteze acestor programe structurate de instruire:

1. *Cursuri generale de orientare în bibliotecă*, pentru noii studenţi, care află despre serviciile şi resursele disponibile. Ei au opţiunea de a participa la diferite ore la aceste cursuri, în grupuri de până la 20 de

BDD-A27089 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

persoane. Cititorii care au nevoie de perfecționare sau de instruire personală sunt asistați individual de către un bibliotecar de la serviciul de referințe.

2. *Ateliere de lucru pentru utilizarea resurselor electronice din facultate* care ajută atât facultatea cât şi studenții să obțină cele mai bune resurse din bibliotecă şi să lucreze pe cont propriu.

3. *Ateliere de lucru pentru studenții de la masterat şi doctorat* orientate spre cercetarea subiectelor speciale.

Utilizarea crescândă a tehnologiei în biblioteci afectează toate domeniile de prelucrare a informațiilor şi de acces. Creşterea resurselor electronice oferă studenților mult mai multe opțiuni de căutare a informației. Bibliotecile nu au o platformă comună de căutare pentru toate bazele de date, de aceea, utilizatorii trebuie să învețe şi să înțeleagă diferitele interfețe de căutare. Studenții masteranzi şi doctoranzi preferă tot mai mult să utilizeze resursele electronice şi se familiarizează mai rapid cu diferitele interfețe.

Autoritatea de Bibliotecă de la Universitatea Ebraică a încercat să explice facultăților din cadrul Universității şi administrației importanța cursurilor obligatorii de educație în informare pentru studenți. În acelaşi timp, bibliotecarii îşi îmbunătățesc abilitățile de predare, la atelierele speciale de instruire. Toate aceste eforturi ale bibliotecilor şi facultăților care înțeleg importanța accesului liber la toate resursele informaționale şi utilizarea de noi tehnologii pentru toți studenții, devin din ce în ce mai relevante.

Referințe bibliografice

BERCOVICI, Sanda. Diversity of training versus diversity of users. În: *IFLANET, 66th IFLA Council and General Conference, Jerusalem, Israel, 13-16 August, 2000.*

BLAKE, Virgil, P. ed; TJOUMAS, Renee. (ed.) *Information literacies for the twenty-first century*. Boston, Mass: G.K.Hall, c1990.

BREIVIK, Patricia, S. *Student learning in the information age*. Phoenix, AZ: Oryx Press, 1998.

DOYLE, C. *Information literacy in an information society: a concept for the information age.* New York: ERIC, 1994.

HERNON, Peter; ALTMAN, Ellen. *Service quality in academic libraries*. Norwood, N.J.: Ablex Publishing Co., c1996.

NIMS, Julia, K. ed.; OWENS, Eric ed. *Managing library instruction programs in academic libraries*. Ann Arbor, Mich.: Published for Learning Resources and Technologies, Eastern Michigan University by Pierian Press, 2003.

PORTMANN, C.; ROUSH, A. Assessing the effects of library instruction. În: *Journal of Academic Librarianship*, 2004, v. 20, p. 30.

BDD-A27089 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)

SMALL, R. et al. Motivational aspects of information literacy skills instruction in community college libraries. În: *College and Research Libraries*, 2004, pp. 96-120

SPITZER, Kathleen, L.; EISENBERG, Michael. B.; LOWE, Carrie A. *Information literacy: essential skills for the information age*. Syracuse, N.Y.: ERIC, 1998.

STOICA, Ion. *Criza în structurile infodocumentare: sensuri şi semnificaţii contemporane*. Constanţa: Ex Ponto, 2001.

TERRELL, John. *Cross database searching : information literacy for the "real World"?* Regăsire din 18 iulie, 2006, pe *site*-ul: http:// lifelonglearning.cqu.edu.au/ papers/terrell-133-paper.pdf

WILDER, Stanley. *Information literacy*. În: *The Chronicle of Higher Education Review,* 7 January 2005.

WILKINS, J.; LECKIE, G. University professional and managerial staff: information needs and seeking. În: *College & Research Libraries*, 1997, v. 58, pp. 561-573.

BDD-A27089 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:59 UTC)